

jaarverslag 2015-2016

Geachte lezer!

Muziek hoort bij het leven, bij de mens, bij feesten en bij verdriet. Muziek ontspant of geeft energie, ontroert of ontregelt. Muziek laat niemand onverschillig. Het is een wezenlijk onderdeel van het cultureel en maatschappelijk leven, nu en in de toekomst. Zonder muziek wordt het stil.

Klassieke muziek is een belangrijke drager van ons cultureel erfgoed. Wat de Hollandse meesters voor de schilderkunst zijn, zijn de grote componisten voor de klassieke muziek. Klassieke muziek ontleent haar kracht aan de live uitvoering waarin zij steeds weer tot leven wordt gewekt en nieuwe generaties weet te boeien en te ontroeren.

Als u dit leest, behoort u zonder twijfel tot één van de gasten van onze uitvoeringen. Of het nu gaat om de maandelijkse cantatediensten in de Kloosterkerk of de concerten op een andere mooie Haagse locatie: u kent ons omdat u tenminste één keer en vermoedelijk vaker geraakt bent door een van onze optredens. Het is dan ook bijzonder verheugend dat de koren en het orkest van de Residentie Bach Ensembles in de verslagperiode 2015-2016 zoveel mensen – ouderen én jongeren – hebben kunnen bereiken met hun uitvoeringen.

Concertbezoek blijkt vaak een sociaal gebeuren. Veel gasten willen samen met familie of vrienden iets ondernemen in hun vrije tijd. Dat is de voorsprong die amateurgezelschappen hebben op de professionele uitvoerders: familie, vrienden of collega's willen met genoeg komen luisteren naar die zus, buurman of collega die als hobby 'zingen' heeft. We zijn heel blij met onze trouwe achterban die werkelijk overal vandaan naar onze uitvoeringen komt. In de afgelopen jaren noteerden we onder andere bezoekers uit Geldermalsen, Nieuwegein en Vogelenzang.

Door middel van dit jaarverslag willen de RBE verantwoording afleggen over de besteding van de bijdragen van fondsen en sponsors die de RBE een warm hart toedragen. Het jaarverslag stelt ons allen in de gelegenheid de mooie activiteiten te herbeleven.

Natuurlijk kijken we ook graag vooruit, en delen we alvast wat voorpret met u voor de jaren 2017 en verder.

Blijft u onze concerten bezoeken?

Frans Willem Hogewind,
voorzitter Residentie Bach Ensembles

RBE in cijfers 2015 en 2016

De kengetallen van het jaar 2015

- 1 rechtstreekse uitzending op Nederland 1 (15 augustus)
- 1 integrale uitvoering van de *Johannes-Passion* tijdens een cantatedienst
- 1 deelname aan het festival Mozart in Den Haag
- 1 optreden van het Residentie Bachorkest met het Haags Matrozenkoor
- 2 concerten gegeven met het Residentie Orkest
- 3 concerten gegeven buiten Den Haag (Amsterdam, Utrecht)
- 3 concerten gezongen met een ander koor (Toonkunstkoor, Haags Matrozenkoor)
- 4 voorstellingen van de *Kinder Matteus* verzorgd
- 10 cantates van J.S. Bach uitgevoerd in de Kloosterkerk (én 1 *Johannes-Passion*)
- 31 openbaar toegankelijke uitvoeringen van de koren en het orkest
- 70 betalende deelnemers aan het netwerkevenement in Het Spaansche Hof
- 6 870 bezoekers bij de cantatediensten
- 14 300 bezoekers bij de concerten

De kengetallen van het jaar 2016

- 1 rechtstreekse uitzending op Nederland 1 (15 augustus)
 - 1 integrale uitvoering van de *Johannes-Passion* tijdens een cantatedienst
 - 1 optreden van het Residentie Bachorkest met het Haags Matrozenkoor
 - 1 deelname aan het Internationaal Heinrich-Schütz festival
 - 2 optredens in Dublin verzorgd
 - 2 concerten verzorgd waarin samen gezongen werd met een ander koor (Haags Kerkmuziek Ensemble, Kamerkoor Cantate)
 - 2 concertavonden waarop zowel het RBK als RKK op het podium stonden
 - 2 concerten gegeven met het Residentie Orkest
 - 3 concerten gegeven buiten Den Haag (Amsterdam, Venlo, Haarlem)
 - 10 cantates van J.S. Bach uitgevoerd in de Kloosterkerk (én 1 *Johannes-Passion*)
 - 28 openbaar toegankelijke uitvoeringen van de koren en het orkest
 - 56 betalende deelnemers aan het netwerkevenement in Paviljoen Von Wied
 - 7 140 bezoekers bij de cantatediensten
 - 10 240 bezoekers bij de concerten
- Zie bijlage voor een overzicht van alle gerealiseerde optredens van de ensembles.

Evenwicht in inkomsten en uitgaven

De inkomsten van de Residentie Bach Ensembles kwamen als volgt tot stand:

	2014	2015	2016
Publieksinkomsten	27	27	22
Uitkopen	13	15	14
Sponsoring	20	22	22
Fondsen en subsidies	30	24	28
Overige inkomsten	10	12	14

(in %)

De uitgaven van de Residentie Bach Ensembles zijn in de afgelopen jaren verhoudingsgewijs steeds op dezelfde wijze besteed:

- Bijna de helft van de kosten gaat naar de uitvoerende musici, waaronder dirigent, solisten en orkestleden.
- Ongeveer een kwart van de uitgaven wordt besteed aan ‘overige’ concertkosten. Te denken valt aan zaalhuur, marketing, drukwerk en catering.
- Het laatste kwart van de uitgaven wordt aangewend voor algemene beheers- en organisatiekosten, waaronder die van de zakelijk leider en productie leider

ANBI-status

De inspanningen van het bestuur van de Stichting Vrienden van de Residentie Bach Ensembles om onder de fiscaal aantrekkelijke ANBI-regeling (Algemeen Nut Beogende Instelling) te vallen, werden in 2016 beloond. Via een zogeheten “groepsbeschikking” ontving de SV-RBE, samen met het RBK, het RKK en het RBO, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016 de culturele ANBI-status.

Om de status te verkrijgen hebben beide koren, het orkest en de Stichting Vrienden hun statuten moeten aanpassen. Extra bestuurs- en ledenvergaderingen waren het gevolg, maar het beschikken over de ANBI-status is bijzonder waardevol. De Stichting Cantatediensten Kloosterkerk beschikte al over de ANBI-status.

Netwerkevenementen

Nadat in 2014 het eerste Netwerkevenement plaatsvond in Het Spaansche Hof werd ook in 2015 aan ongeveer 65 gasten een onvergetelijke avond bezorgd. Het Residentie Kamerkoor verleende muzikale medewerking en trakteerde de bezoekers op werken uit het Nederlandse repertoire dat in voorbereiding was voor het najaarsconcert (Hollands Glorie). De dames en heer van theatergezelschap Schoon aan de Haak zorgden voor een theatrale bijdrage met een cabaretse twist. Zeer geanimeerd!

In 2016 vond het netwerkevenement plaats in Paviljoen Von Wied. Een uit beide koren samengesteld koor zong een aantal *highlights* uit de *Messiah*, de *Johannes-Passion* en het *Gloria* van Vivaldi. Met Een Vleugeltje Klassiek bracht het duo Beth & Flo na het hoofdgerecht de gasten in een vrolijke ontspannen stemming.

Cantatediensten

Zowel in 2015 als in 2016 is op Palmzondag tijdens de eredienst in de Kloosterkerk de *Johannes-Passion* van J.S. Bach uitgevoerd. In 2015 verzorgde het Residentie Kamerkoor de uitvoering, met een enkelvoudig bezet strijkorkest. In 2016 stond het Residentie Bachkoor op het podium, met een volledig bezet orkest. Ten behoeve van beide uitvoeringen werden extra marketinginspanningen gepleegd. Enkele in 2015 opgenomen gesprekjes met resp. de

predikant, dirigent, ouderling kerkmuziek en zakelijk leider werden in 2016 ingezet als promotiemateriaal (zie <http://www.bachensembles.nl/concer-ten/id/120/johannes-passion-bwv-245>).

Het is een waardevolle traditie om eenmaal per jaar aan de kinde- ren van de Kloosterkerk – voorafgaand aan de uitvoering van de cantate – uitleg te geven over Bach, zijn leven en werk en de op de betreffende zondag uit te voeren cantate. Ellen van der Sar verzorgt deze uitleg. Tij- dens de uitvoering nemen de kinderen plaats op de voorste kerkbanken en zij kijken hun ogen uit en horen de klank van de solisten, instrumenta- listen en het koor zoals zij niet zelden eerder hebben ervaren.

Tijdens de cantatedienst op 30 oktober 2016 klonk cantate 139 *Wohl dem, der sich auf seinen Gott*. De tenoraria van deze cantate is, in een bewerking van Gert Oost (1942-2009), gespeeld door zijn dochter en vaste violiste van het Residentie Bachorkest, Mirjam Oost.

2015 – herdenkingsjaar Tweede Wereldoorlog

War Requiem

Benjamin Britten schreef zijn *War Requiem* ter gelegenheid van de inwij- ding van de nieuwe kathedraal van Coventry in 1962, nadat de oude, mid- deleeuwse kathedraal 22 jaar eerder bij een Duits bombardement was verwoest. Het werk vraagt een enorme bezetting, die in drie groepen is onder te verdelen: de eerste groep (grootkoor, sopraansolist en symfo- nieorkest) vertolkt het aloude Requiem. De tweede groep (de mannelijke solisten en het kamerorkest) zingt een aantal *War Poems* die de dichter Wilfred Owen (1893-1918) schreef tijdens de eerste wereldoorlog. Zij ver- tegenwoordigt daarmee het slagveld. Het jongenskoor begeleid door het orgel, vormt de derde groep. De uitvoeringen in het Concertgebouw in Amsterdam en de Dr Anton Philipszaal brachten ruim 300 uitvoeren-

den op het podium van resp. het Haags Toonkunstkoor, het Residentie Bachkoor, Musicanti, het VU-orkest en het VU-kamerorkest. De algehele leiding was in handen van Daan Admiraal.

Annelies

Geïnspireerd door leven en werk van Anne Frank schreef de Engelse componist James Whitbourn (* 1963) in 1995 een aansprekend muziekstuk *Annelies*, gebaseerd op teksten uit het dagboek van Anne Frank en episodes uit haar leven als onderduikster in de Tweede Wereldoorlog. Het Residentie Kamerkoor bracht dit werk in juni 2015 tweemaal ten gehore, in resp. de Thomaskerk te Amsterdam en de Duitse Kerk te Den Haag. Eveneens werd op deze avonden het door Wouter van Belle (* 1958) getoonzette gedicht van Dietrich Bonhoeffer 'Stationen auf dem Wege zur Freiheit', geschreven in gevangenschap in augustus 1944, uitgevoerd.

Indieherdenking

Ieder jaar werken ongeveer 40 koorleden van de Residentie Bach Ensembles mee aan de muzikale omlijsting van het programma rond de herdenking op 15 augustus bij het Indisch Monument in Den Haag. In 2015 kreeg de uitvoering onder leiding van gastdirigent Patrick Pranger bijzondere glans door de medewerking van de solistenklas van het Haags Matrozenkoor aan de uitvoering van het 'Indisch Onze Vader'. Ook werd, op verzoek van de Stichting Herdenking 15 augustus 1945, een opname van dit lied gemaakt die inmiddels vele malen via YouTube is beluisterd.

Samenwerking

De Residentie Bach Ensembles hechten veel waarde aan samenwerking met andere instellingen – amateurs zowel als professionals – in de Haagse regio. In de verslagperiode waren de koren en het orkest daarom ook op bijzonder veel momenten te beluisteren.

Festivals

Mozart in Den Haag

Het Haags Matrozenkoor o.l.v. Wouter Verhage en het Residentie Bachkoor o.l.v. Jos Vermunt verzorgden een avondvullend koorconcert in de Kloosterkerk ter gelegenheid van het festival Mozart in Den Haag. Dit festival vond plaats in de eerste week van september 2015, ter gelegenheid van het feit dat het 250 jaar geleden was dat de kleine Mozart, met

zijn ouders en zusje, enkele maanden in Den Haag verbleven. De koren traden op met het Residentie Bachorkest en een viertal solisten en brachten het publiek in vervoering door het drie maal op verschillende wijze uitvoeren van het welbekende 'Ave Verum' van Mozart.

Internationaal Heinrich Schütz Festival

In september 2016 vond het Internationaal Heinrich Schütz Festival plaats in Den Haag. Het Residentie Kamerkoor verzorgde, samen met het Haags Kerkmuziek Ensemble o.l.v. Hans Jansen, een avondvullend programma met werken van Schütz, Reda en Reger.

Artistieke samenwerking

Nederlands Kamerkoor

Het Nederlands Kamerkoor zocht in het seizoen 2014-2015 samenwerking met lokale amateur-kamerkooren. Zangers van het Nederlands Kamerkoor verzorgden een masterclass voor de koorleden, en het Residentie Kamerkoor zong in het voorprogramma van een concert van het NKK in de Nieuwe Kerk.

Residentie Orkest

Onder leiding van Philipp von Steinaecker verzorgde het Residentie Bachkoor in 2015 samen met het Residentie Orkest twee uitvoeringen van de *Matthäus-Passion* in de Dr Anton Philipszaal. In 2016 vond een zeer bevolgen uitvoering plaats in een uitverkochte Grote Kerk, onder leiding van Jan Willem de Vriend. 'Felle Matthäus ontroert Haags publiek' schreef *AD/Haagsche Courant*.

Symfonieorkest Bellitoni

De dames van het Residentie Bachkoor en het Haags Matrozenkoor verzorgden het koordeel in de uitvoering van Mahlers derde symfonie, die door Symfonieorkest Bellitoni was geprogrammeerd. Na een geslaagde uitvoering in de Schönbergzaal van het Koninklijk Conservatorium werd de tweede uitvoering in het Concertgebouw in Amsterdam heel bijzonder: dirigent Jos Vermunt daagde de dames uit de bladmuziek 'thuis' te laten, en uit het hoofd te zingen. Hetgeen geschiedde! Koren en orkest stonden onder leiding van Jurjen Hempel.

Haags Matrozenkoor

Het jaarlijkse zomerconcert van het Haags Matrozenkoor werd zowel in 2015 als 2016 begeleid door het Residentie Bachorkest. Een vrolijke samenwerking. Ook tijdens het Festival Mozart in Den Haag begeleidde het Residentie Bachorkest het Matrozenkoor in Mozart's *Krönungsmesse*. In 2016 klonk het *Requiem* van Fauré.

Zoals elders reeds beschreven werkten de RBE ook tijdens de Indiëherdenking van 2015 samen met het Matrozenkoor. Ook bij de verschillende uitvoeringen van de *Matthäus-Passion* met het Residentie Orkest werkte het Matrozenkoor mee.

Haags Toonkunstkoor

Nadat het Residentie Bachkoor in 2005 en 2010 het *War Requiem* uitvoerde met Toonkunstkoor Utrecht o.l.v. Jos Vermunt, werd in 2015 ingegaan op de uitnodiging van het Haags Toonkunstkoor om deze bijzondere productie te realiseren. Er vonden meerdere gezamenlijke

repetities plaats en het was behoorlijk lastig om daarvoor in Den Haag geschikte oefenruimte te vinden. Met ruim 300 uitvoerenden op het podium van het Concertgebouw én de Dr Anton Philipszaal werd het voor uitvoerenden én publiek een geweldige ervaring!

Stichting Kunstcentrum Kloosterkerk

Het Marcussenorgel van de Kloosterkerk is in 1966 gebouwd en geplaatst. 50 jaar Marcussenorgel werd op meerdere momenten in 2016 herdacht. Heel bijzonder was het concert in november waarin het Residentie Kamerkoor en Geerten van de Wetering een aantal bijzondere werken ten uitvoer brachten: *Laudes Organi* van Zoltán Kodály (1966) en het fonkelnieuwe *Aube, Symphonies pour quatre choeurs et orgue* van Daan Manneke (2016): een vierkorig werk met een rijkdom aan klanken, mede dankzij boventonenzang en de verspreide opstelling. Het koor had zich het boventoonzingen eigen gemaakt via een avondworkshop met boventoonexpert Borg Diem Groeneveld.

Voorafgaand aan de uitvoering hield de componist een inleiding voor het publiek. Na afloop liet de componist ons het volgende weten:

ik was gefascineerd door de eigenheid van de koorzangers, klank-schoon, met een heel rijke en persoonlijke sonoriteit.

verder de prachtige timing, iets wat je niet kunt noteren, niet kan leren, niet kan imiteren; werkelijk het meest ongrijpbare 'affect'. grote klasse.

ik noem nog de prachtige langzame bewegingen die ten slotte beloond en bekroond werden in de melodie en het absolute hoogste en luidste hoogtepunt in deel VII: gewoon subliem gedaan.

alle lof trouwens meteen voor geerten. aube is allerminst een werk voor koor met begeleiding, het is een concert voor koren en orgel, en zo klonk het ook. (dat geldt trouwens ook nadrukkelijk voor het werk van kodaly).

ook het intermezzo uit mijn oude muziek, [n.b. een halve eeuw geleden gemaakt, 1964] was werkelijk prachtig: een 'basse et dessus pour orgue'. het instrument klonk prachtig, helder en tevens vokaal. ik noem ook graag het mooie, stille-andante bewegingstheater van de vier koorgroepen tijdens dit intermezzo.

het zal een ieder duidelijk zijn: ik was erg gelukkig met deze avond.

Verbinding leggen

Dienstenveiling Kloosterkerk

In 2014 organiseerde de Kloosterkerk een dienstenveiling. De Residentie Bach Ensembles hebben belangstellenden de gelegenheid gegeven te bieden op de kavel 'Bachkoraal dirigeren' en op die manier als gastdirigent bij een koor- en orkestrepetitie op te treden. De meeste kopers/gastdirigenten zijn langs geweest in 2014. Maar voorafgaand (en tot slot) aan de cantate van 26 september 2015 werden koor en orkest opnieuw gedirigeerd door een 'gastdirigent'.

Internet – sociale media – website

De website van de Residentie Bach Ensembles bevat informatie over de concerten en diensten met cantate die zullen plaatsvinden en reeds

hebben plaatsgevonden. Via de website kunnen tevens toegangskarten worden besteld voor de concerten. Op meerdere punten is de functionaliteit van de website aangepast.

Regelmatig worden berichten geplaatst op de Facebookpagina, en gedeeld op relevante andere pagina's. Getracht wordt op die manier de cantatediensten en concerten onder de aandacht te brengen van nieuw publiek.

Overleg Haagse koren

In de verslagperiode zijn op initiatief van de RBE enkele bijeenkomsten gehouden met de besturen van verschillende Haagse (oratorium)koren. Aan de orde kwamen zaken als de subsidies van CultuurSchakel, de gezamenlijke concertagenda en het gebrek aan voldoende en betaalbare repetitie- en concertlocaties.

Haagse Uitmarkt

Jaarlijks zijn de RBE aanwezig bij de opening van het culturele seizoen op de Haagse Uitmarkt. De seizoensfolders en de informatie over de cantatediensten vinden gretig aftrek. In 2015 hebben we prachtige notitieblokjes laten drukken, die het goed doen als presentje. 'Ik doe elke dag boodschappen met Jos' vertelde een van onze bezoekers!

Brochures, flyers, nieuwsbrieven

Rondom de belangrijkste concerten wordt de stad op allerlei mogelijke manieren geïnformeerd over de op handen zijnde uitvoeringen. Per concert worden ongeveer 5.000-10.000 flyers en 500 posters verspreid in de Haagse horeca, winkels en andere publieke plaatsen. Incidenteel worden zgn. driehoeksborden geplaatst langs de belangrijkste toegangswegen naar/in Den Haag. We werken voor de vormgeving van het materiaal al

jaren samen met Erik Visser (RaafWes Grafisch ontwerp); de verspreiding van het materiaal vindt plaats door Hoffman Outdoor Media en/of PS Publiciteitsservice.

Locaties

Vast en vertrouwd zijn de optreden in de Kloosterkerk. In 2015 vonden nog enkele optredens plaats in de Dr Anton Philipszaal, die eind van dat jaar werd gesloopt. Het Residentie Bachkoor betrad tweemaal het podium van het Concertgebouw in Amsterdam; voor velen een unieke ervaring. Zoals in de bijlage bij dit jaarverslag (ook) te zien is, klonken de Haagse stemmen ook in Utrecht, Venlo, Haarlem en Dublin.

In december 2015 vond het kerstconcert plaats in de Grote Kerk. De kerk was prachtig versierd – mede dankzij een spontane samenwerking

met de Protestantse Gemeente 's-Gravenhage, die de kerk enkele dagen na ons concert, gebruikte voor een Haagse kerstnachtdienst.

Pers

Radio

Op 18 september traden leden van beide koren op in de Openbare Bibliotheek (Spui). Dit alles in kader van een rechtstreekse NPO Radio 4-uitzending, die de aftrap inluide van de Hart & Ziel-lijst. Het 'Halleluja' uit de *Messiah* werd gezongen met 40 zangers. 'Het mag de indruk wekken van een spontane "overval"' [woord van de redactie]. Geerten van de Wetering en Hans Woudenberg verzorgden de begeleiding van het koor.

Televisie

Zoals gebruikelijk werden de herdenkingsplechtigheden bij het Indisch Monument op 15 augustus rechtstreeks uitgezonden door de NOS.

Geschreven pers

Voorafgaand aan alle projecten worden door de RBE persberichten verspreid. In *Den Haag Centraal*, *AD/Haagsche Courant* en de *Posthoorn* zijn deze meestal terug te vinden.

Educatieprojecten

De productie en uitvoering van de *Kinder Matteus* op 22 en 23 maart 2015 in de Elandstraatkerk was opnieuw een bijzondere ervaring. Honderden Haagse basisschoolleerlingen maakten kennis met Bachs *Matthäus-Passion*, uitgevoerd door topsolisten, professionele musici (LUDWIG), een samengesteld koor van de Residentie Bach Ensembles (aangevuld met enkele oud-leden) en dansers van De Dutch Junior Dance Division. Het geheel stond onder leiding van oud-Bachkoorlid MaNoJ Kamps (dirigent) en Rinus Sprong (regisseur). Er werden vier uitvoeringen verzorgd, waarvan twee exclusief voor basisschoolleerlingen. Het is hartverwarmend om te zien hoe de nieuwe generatie op deze manier kennismaat met een van de mooiste muziekwerken aller tijden.

De educatiecommissie bereidde een lessenserie voor het voortgezet

onderwijs voor, 'Muziek in de klas' en ter introductie daarvan werden de docenten van een groot aantal scholen uitgenodigd voor een bijeenkomst in de Kloosterkerk, voorafgaand aan een generale repetitie van een cantate.

Dirigent Jos Vermunt heeft in de verslagperiode twee lessen verzorgd op het Alfrink-college in Zoetermeer, onder de noemer 'Wat doet een dirigent'.

Koorleven in binnen- en buitenland

Residentie Bachkoor – In Dublins fair city...

Van 29 september tot 3 oktober 2016 maakte het Residentie Bachkoor een koorreis naar Dublin.

Centraal in de reis stond de uitvoering van de *Johannes-Passion* in samenwerking met het Ierse Fishamble Sinfonia op zaterdag 1 oktober in Christ Church Cathedral. Een unieke ervaring! Al tijdens de gezamenlijke repetities in de Royal Irish Academy of Music werd snel duidelijk hoe muziek alle grenzen doet vervagen en zielen samensmeedt. Het gevolg hiervan was een prachtig concert wat werd bezocht door ruim 200 bezoekers. Na afloop werden het succes en de muzikale vriendschap op Ierse wijze beklonken onder het zingen van Ierse volksliederen en met uitbundig gedans.

Op zondagmorgen werkte het koor mee aan een Anglicaanse dienst in St. Ann's Church, waar composities van Nederlandse componisten werden gezongen. Ook de door Wouter van Belle, vaste repetitor van het Residentie Bachkoor, geschreven 'Hymn to St. John' werd uitgevoerd.

Een bezoek aan het Guinness Storehouse vormde het einde van deze bijzonder geslaagde tournee.

Met veel dank aan allen die deze reis mogelijk maakten!

Residentie Kamerkoor

In 2015 verzorgde het Residentie Kamerkoor met het programma *Hollands Glorie* optredens in resp. de Pieterskerk Utrecht en de Lutherse Kerk Den Haag in samenwerking met Rianne Hofman, die improviseerde op haar klarinet. Het concert op 14 november in de Lutherse kerk te Den

Haag werd opgedragen aan de slachtoffers van de terroristische aanslagen in Parijs, de avond tevoren. Jos Vermunt hield een introductie met verwijzingen naar de zo toepasselijke muziek: het Korangebied 'Prière' (Ton de Leeuw) en de ode aan de vrede, *Le vrai visage de la paix* (Rudolf Escher).

Traditiegetrouw zong het Residentie Kamerkoor eind augustus 2016 in de prachtige Bavo te Haarlem.

Op verzoek van het vrouwenkoor Cantate werd een koorweekend doorgebracht in Venlo, waarbij een gezamenlijk optreden in de Joriskerk plaatsvond. Beide koren verzorgden een eigen programma, maar de stemmen klonken samen in het werk van Ola Gjeilo, 'Unicornis captivatur'. Het ligt in de bedoeling het koor in seizoen 2017-2018 in Den Haag te ontvangen.

Carols

December 2015 heeft een delegatie van het Residentie Bachkoor en het Residentie Kamerkoor Christmas Carols gezongen in de Haagse binnenstad. Op vier locaties werd gezongen, en het winkelend publiek genoot mee. In 2016 klonken de carols in de nabijheid van de Frederik Hendrikklaan. Van de Stichting Haagse Binnenstad Marketing kregen we een financiële bijdrage voor deze optredens.

Maar omdat we als ensembles ook voor goede doelen willen zingen, hebben we op een decembermiddag in 2015 het asielzoekerscentrum in Duinrell (Wassenaar) bezocht. Tijdens het uitdelen van een maaltijd zongen wij Christmas Carols voor de vluchtelingen. Dit was een bijzondere middag, waarbij onze muziek mensen van verschillende culturen en religies letterlijk verbond. Een groep mensen verzamelde zich om ons heen, er werden liederen uitgewisseld en er heerste een warme sfeer. Omstreeks 20 van deze belangstellenden, die duidelijk veel met muziek hadden, hebben een vrijkaart ontvangen om het kerstconcert van het Residentie Bachkoor bij te wonen. Alle deelnemers van ons ensemble zullen deze middag niet snel vergeten.

Eten

Een ander geslaagd evenement dat zeer goed was voor de RBK-RKK saamhorigheid was het gezamenlijke kerstconcert op twee avonden in december 2016. Beide avonden werden zeer goed bezocht (meer dan 500). De formule van 'om beurten een stuk zingen' bleek goed te werken. Duidelijk voor herhaling vatbaar, ook omdat we op deze manier kunnen gebruik maken van elkaars vaste publiek. De feestvreugde werd nog versterkt door het organiseren van een gezamenlijke maaltijd voorafgaand

aan de generale repetitie, waarbij ook veel musici van het Residentie Bachorkest aanschoven.

Bijna in Parijs

Begin april 2016 bereikte ons het verzoek om medewerking te verlenen aan een drietal concerten met Maestro Ennio Morricone in Palais de Congress (Parijs). En de voorbereidingstijd was minimaal, want het eerste optreden zou al zijn op vrijdag 27 mei 2016. Bij beide koren werd geïnventariseerd of deelname mogelijk was, aanvulling werd gezocht bij Toonkunstkoor Utrecht. Alle deelnemers kregen de bladmuziek, (extra) repetities werden gepland, busvervoer naar Parijs geregeld en hotelkamers geboekt. Wat een teleurstelling toen rond 20 april de tournee moest worden afgeblazen vanwege de gezondheidstoestand van de heer Morricone.

Vrienden van de Residentie Bach Ensembles

Dankzij de gulle gaven van haar Vrienden (donateurs) kon de Stichting Vrienden van de Residentie Bach Ensembles (SV-RBE) ook in 2015 en 2016 bijdragen in de (extra) kosten van concerten van de RBE-partners: het Residentie Bachkoor (RBK), Residentie Kamerkoor (RKK) en Residentie Bachorkest (RBO).

In 2015 droeg de SV-RBE bij aan de uitgaven voor goede solisten bij de uitvoering door het RKK van de *Johannes-Passion* in het kader van de reeks Cantatediensten in de Haagse Kloosterkerk. Verder werd het succesvolle RKK-concert *Annelies* ter nagedachtenis van Anne Frank (mede) gefinancierd.

De kosten voor de benodigde grotere orkestbezetting bij het kerstconcert 2015 van het RBK nam de SV-RBE voor haar rekening.

De financiële ondersteuning in 2016 bestond uit een bijdrage in de kosten voor de *Johannes-Passion*, uitgevoerd door het RBK in het kader van de reeks Cantatediensten van de Kloosterkerk in Den Haag. Het RKK ontving een tegemoetkoming in de kosten van het bijzondere concert Koor- en koperklank met de kopersectie van het RBO. Verder stelde een Vriendenbijdrage het RKK in staat zich in een workshop en een studieweekend onder meer het uitdagende boventoonzingen eigen te maken.

De SV-RBE droeg ook financieel bij aan de kosten van succesvolle uitvoeringen van de *Johannes-Passion* en werken van Nederlandse componisten in de Ierse hoofdstad Dublin tijdens de tournee van het RBK. Een goed voorbeeld van 'Holland-promotie'!

Het RBO ontving een tegemoetkoming in de kosten van orkestmateriaal, waaronder muzieklessenaars.

Een Vriendengift voor het gezamenlijke Kerstconcert van het RBK, het RKK en het RBO sloot een gevarieerd muzikaal RBE-jaar af.

De inspanningen van het Vriendenbestuur om onder de fiscaal aantrekkelijke ANBI-regeling (Algemeen Nut Beogende Instelling) te vallen, werden in 2016 beloofd. Via een zogeheten "groepsbeschikking" ontving de SV-RBE, samen met het RBK, het RKK en het RBO, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2016 de (culturele) ANBI-status. Het Vriendenbestuur vertrouwt erop dat deze verheugende erkenning meer Vrienden zal aantrekken om de financiële toekomst van RBE-ensembles veilig te stellen.

Ambities en vooruitblik

Het jaar 2017 zal voor de Residentie Bach Ensembles in het teken staan van diverse jubilea. Op 18 maart viert het Residentie Kamerkoor het 40-jarig bestaan in de Kloosterkerk, op 24 juni zal het Residentie Bachkoor te horen zijn in het Zuiderstrandtheater en dan haar 145-jarig bestaan vieren. De Stichting Cantatediensten verheugt zich op het lustrumseizoen 2017-2018, waarin wordt gevierd dat het 55 jaar geleden is dat de cantatediensten van start gingen in de Nieuwe Kerk (21 oktober 1962) en 50 jaar geleden is dat deze diensten een nieuw 'thuis' kregen in de Kloosterkerk (11 februari 1968).

In samenspraak met de Stichting Kloosterkerk zal in het voorjaar van 2018 een serie workshops en lezingen worden georganiseerd onder de titel 'Bach Binnenstebuiten'.

En vanzelfsprekend staan er mooie concerten op de agenda. Via de seizoensbrochure, nieuwsbrieven en overige attenderingen streven we naar een continuering van het publieksbereik.

Aan de interne organisatiestructuur en -cultuur zal bij voortduring worden gewerkt, o.a. door een bijeenkomst te organiseren waar alle bij de Maatschap Residentie Bach Ensembles betrokken bestuursleden voor worden uitgenodigd.

Vooruitkijkend naar 2018-2019 en verder zullen plannen ontwikkeld worden voor concerten rond Allerheiligen en Allerzielen, bij de opening van het nieuwe Spuiforum (in 2020?). In 2022 zal het Residentie Bachkoor haar 150-jarig bestaan vieren – de eerste gedachten over de invulling van dit jubileum zullen binnenkort op papier verschijnen.

Organisatie en bestuur

De Maatschap Residentie Bach Ensembles is in 1998 opgericht met als doelstelling het bevorderen van de concertpraktijk van het Residentie Bachkoor (opgericht in 1872), het Residentie Kamerkoor (opgericht in 1977) en het Residentie Bachorkest (opgericht in 1962). Bij deze drie ensembles sloot zich in 1999 de Stichting Cantatediensten Kloosterkerk aan.

Het bestuur van de maatschap Residentie Bach Ensembles bestaat per januari 2017 uit de volgende leden:

Dagelijks bestuur

De heer dr. W.F.C. Hogewind – voorzitter

Jonkheer mr. C.H.V. de Villeneuve – secretaris

De heer J.W.A. Rijntjes – penningmeester

Mevrouw J. van Hoogen-van Aller – algemeen adjunct

Leden

Mevrouw S.Th.G.W. Beekmans – voorzitter Educatiecommissie

Mevrouw drs. E.A. Tibben-Verloop – voorzitter Residentie Bachkoor

De heer dr. P.J. van den Hoek – voorzitter Residentie Kamerkoor

Mevrouw mr. J.E. Biesheuvel-Vermeijden – voorzitter Stichting Cantatediensten Kloosterkerk

Het bestuur van de maatschap laat zich adviseren door:

De heer J.J.P.M. Vermunt – dirigent

Mevrouw E.C. van der Sar MIM – zakelijk leider

Comité van Aanbeveling

Een aantal prominente burgers steunen de Residentie Bach Ensembles en stimuleren hun aanwezigheid in de Haagse regio.

De heer mr. W.L.J. Brocker – oud-voorzitter PwC, oud-lid Eerste Kamer der Staten-Generaal

De heer ds. C.A. ter Linden – emeritus-predikant Kloosterkerk

Mevrouw drs. K.I. van Rooyen-Winkelman – president 4Days for Europe

De heer drs. L.G. Samama – programmeur en componist

De heer mr. J.H. Schraven – oud-voorzitter VNO-NCW

Mevrouw drs. M.C. van der Sman – directeur Museon

De heer drs. J. Smit – commissaris van de Koning in de provincie Zuid-Holland

De heer mr. J. Wielaart – directeur Rabobank Regio Den Haag

De heer ir. R. Willems – oud-president directeur Shell Nederland BV

CultuurSchakel

Fonds 1818

Rabobank

SIEMENS

STICHTING
KLOOSTERKERK

PROVIDEBIT
Ans & Hans Wouters-Hellebrekersfonds

STICHTING VRIENDEN VAN DE
Residentie **Bach** Ensembles

Begunstigers

De Residentie Bach Ensembles danken de volgende bedrijven, fondsen en overheidsinstellingen voor hun bijdragen aan de activiteiten in de periode 2015-2016:

Anonymi
CultuurSchakel
Fonds 1818
Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
Rabobank Regio Den Haag
Siemens Nederland N.V.
Stichting Kloosterkerk
Stichting Providebit (Ans & Hans Wouters-Hellebrekersfonds)
Stichting Vrienden van de Residentie Bach Ensembles
Vrienden Nederlandse Muziek

Bijlage : De agenda van de RBE in 2015-2016

Datum	Koor	Orkest	Locatie	Werken/Titel	Bezoekers
25-01-2015	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 72	600
22-02-2015	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 24	600
22-02-2015	RKK	-	Nieuwe Kerk	In Amerikaanse kringen, voorprogramma NKK	250
22-03-2015	RBE	Ludwig	Elandstraatkerk	Kinder Matteus – openbare uitvoering 1	450
22-03-2015	RBE	Ludwig	Elandstraatkerk	Kinder Matteus – openbare uitvoering 2	450
23-03-2015	RBE	Ludwig	Elandstraatkerk	Kinder Matteus – schoolvoorstelling 1	450
23-03-2015	RBE	Ludwig	Elandstraatkerk	Kinder Matteus – schoolvoorstelling 2	450
29-03-2015	RKK	RBO	Kloosterkerk	Johannes-Passion	700
03-04-2015	RBK	Residentie Orkest	Dr Anton Philipszaal	Matthäus-Passion	1700
04-04-2015	RBK	Residentie Orkest	Dr Anton Philipszaal	Matthäus-Passion	1700
26-04-2015	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 112	570
030-5-2015	RBK, Toonkunst Den Haag, Musicanti	Studentenorkest VU	Dr Anton Philipszaal	War Requiem	1450
04-05-2015	RBK, Toonkunst Den Haag, Musicanti	Studentenorkest VU	Concergebouw Amsterdam	War Requiem	1600
05-06-2015	RKK	RBO	Thomaskerk – Amsterdam	Annelies	50
06-06-2015	RKK	RBO	Duitse Kerk	Annelies	200
28-06-2015	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 144	575
04-07-2015	Haags Matrozenkoor	RBO	Kloosterkerk	Krönungsmesse	350
15-08-2015	RBE, Haags Matrozenkoor		Indisch Monument	Indiëherdenking	3000
30-08-2015	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 148	625
11-09-2015	RBK, Haags Matrozenkoor	RBO	Kloosterkerk	Mozart in Den Haag	450
18-09-2015	RBE	continuo	Openbare Bibliotheek (Spui)	opening Hart en Ziel-week Radio 4	100
27-09-2015	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 76	700
06-10-2015	RKK		Het Spaansche Hof	netwerkevenement	70
25-10-2015	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 98	650
06-11-2015	RKK		Pieterskerk – Utrecht	Hollands Glorie	80
14-11-2015	RKK		Lutherse Kerk	Hollands Glorie	180

Datum	Koor	Orkest	Locatie	Werken/Titel	Bezoekers
29-11-2015	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 61	600
12-12-2015	RBE		Binnenstad	carols zingen	100
13-12-2015	RBE		AZC Duinrell – Wassenaar	carols zingen	50
18-12-2015	RBK	RBO	Grote Kerk	Kerstconcert	850
24-12-2015	RKK		Kloosterkerk	Kerstnachtdienst	1000
27-12-2015	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 191	650
31-01-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 14	625
28-02-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 21	650
20-03-2016	RBK	RBO	Kloosterkerk	Johannes-Passion	850
25-03-2016	RBK	Residentie Orkest	Grote Kerk	Matthäus-Passion	1150
26-03-2016	RBK	Residentie Orkest	Grote Kerk	Matthäus-Passion	1150
24-04-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 108	550
30-04-2016	RBK-dames	Bellitoni	Schönbergzaal	Mahler 3	450
01-05-2016	RBK-dames	Bellitoni	Concertgebouw – Amsterdam	Mahler 3	1600
22-05-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	Koor- en koperklank	240
29-05-2016	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 20	565
31-05-2016	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 194	600
04-06-2016	RKK, Kamerkoor Cantate		Joriskerk – Venlo	Voorjaarsconcert	120
26-06-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 150	500
26-06-2016	Haags Matrozenkoor	RBO	Kloosterkerk	Requiem – Fauré	350
15-08-2016	RBE		Indisch Monument	Indiëherdenking	2750
28-08-2016	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 17	525
28-08-2016	RKK		St. Bavo – Haarlem	vesperdienst	90
16-09-2016	RKK, Haags Kerkmuziek Ensemble		Kloosterkerk	Internationaal Heinrich Schütz Festival	150
25-09-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 48	700
01-10-2016	RBK	Fishamble Sinfonia	Christ Church – Dublin	Johannes-Passion	200
02-10-2016	RBK		St. Ann's Church – Dublin	kerkdienst	75
11-10-2016	RBE		Paviljoen Von Wied	netwerkevenement	60
30-10-2016	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 139	850
19-11-2016	RKK	Geerten van de Wetering	Kloosterkerk	Laudate! 50 jaar Marcussenorgel	240
27-11-2016	RKK	RBO	Kloosterkerk	BWV 36	675
17-12-2016	RBE		Frederik Hendrikplein	carols zingen	100
18-12-2016	RBK	RBO	Kloosterkerk	BWV 147a	650
21-12-2016	RBK, RKK	RBO	Kloosterkerk	Kerstconcert	500
22-12-2016	RBK, RKK	RBO	Kloosterkerk	Kerstconcert	550

Residentie Bach Ensembles

Colofon

Samenstelling en redactie

Ellen van der Sar | OpMaat producties

Contactgegevens

Residentie Bach Ensembles

Ellen van der Sar – zakelijk leider

Geeske Coebergh – productieleider

Jos Vermunt – artistiek leider

Bezoekadres

Binckhorstlaan 36/M114

2516 BE Den Haag

Postadres

Postbus 13129

2501 EC Den Haag

Telefoon: 070-7118979

e-mail: info@bachensembles.nl

internet: www.bachensembles.nl

Foto's en illustraties

In dit jaarverslag zijn foto's en illustraties opgenomen van o.m. Erik Visser, Johan van Dongen, Wouter van Belle, Ellen van der Sar, Piet Gispén, Maurice Haak, Robert Morée en Lydia Vroegindeweyj.

© Residentie Bach Ensembles,
Den Haag, mei 2017

